

شاخص های عملیات مشکوک در حسابرسی

- (۱) هرگونه وضعیتی که شناسایی هویت شرکت را مشکل می سازد. (در صورتی که در جریان شناسایی مشتری استنباط شود اطلاعات ارائه شده توسط ارباب رجوع به گونه ای است که احراز هویت وی را مشکل یا هویت واقعی وی را مخفی نگه می دارد). همچنین اظهارات کذب، گزارش های خلاف واقع و رایه اسناد و اطلاعات مجعول یا موهوم مشاهده گردد و یافتن اسناد و مدارک مخدوش شده در اسناد موجود شرکت.
- (۲) معاملاتی که از سطح فعالیت تجاری معمول شرکت بالاتر باشند. (هرگونه تغییرات چشمگیر در جهت افزایش مبلغ و یا تعداد مبادلات مالی بدون تغییر در سطح فعالیت واحد تجاری) و انجام معاملات نقدی با حجم بالا به ویژه در خرید و فروش های اوراق بهادار بی نام (اوراق مشارکت و یا سهام بی نام) و نگهداری وجه نقد.
- (۳) شرکت به طور مداوم در ترکیب هیئت مدیره و نیروی انسانی خود (به ویژه کارکنان امور مالی) تغییرات کلی ایجاد کرده است. همچنین هرگونه تغییر در خصوصیات کارکنان اشخاص تحت نظارت مانند سبک زندگی افراطی، تغییر غیرمنتظره در سطح فعالیت و یا کارایی آن ها.
- (۴) شرکت تمایل به تبدیل وجه نقد به دارایی های سرمایه ای به صورت نامتعارف دارد (سرمایه گذاری غیرعادی و پیچیده بدون اهداف اقتصادی واضح انجام می گردد) و یا سرمایه گذاری شرکت در اموال و مستغلات و نقل و انتقال دارائی ها در مدت زمان کوتاه بدون توجیه اقتصادی منطقی، دارایی طی دو یا چند معامله جابه جا شود (گردش سریع دارائی)
- (۵) شرکت عموماً برای انجام تراکنش های مالی یا اخذ تسهیلات از مؤسسات مالی غیرمجاز استفاده می کند.
- (۶) روابط استخدامی افراد مشکوک در مؤسسات و شرکت ها که به آن ها پرداخت هایی تحت عناوین حقوق یا حق الزحمه یا حق المشاوره پرداخت می شود اما عملاً هیچ گونه خدمتی ارائه نمی دهند. همچنین معاملاتی که بدون هیچ دلیل تجاری از طریق واسطه ها و یا اشخاص حقیقی یا حقوقی وابسته صورت می گیرند و اعزام به مأموریت های خارج از کشور که ارتباطی با فعالیت اشخاص حقیقی و حقوقی ندارد.
- (۷) واحدهای تجاری که اقامتگاه قانونی و مرکز اصلی فعالیت های شرکت در مناطق پر خطر از نظر پولشویی قرار دارد (مقررات مبارزه با پولشویی وجود ندارد و یا ضعیف است) و یا علیرغم فعالیت شرکت در مناطق کم ریسک، شرکت مراوده تجاری با مناطق پر ریسک دارد.

۸) واحد تجاری تحت بررسی علیرغم داشتن زیان انباشته متورم، بدون توجیه اقتصادی همچنان به فعالیت خود ادامه می‌دهد و یا اینکه ابهام جدی در خصوص تداوم فعالیت و بقای وضعیت مالی شرکت در درازمدت وجود دارد و یا شرکت هیچ نوع تجارت و یا محصولی نداشته باشد. و یا در ظاهر انجام معاملات با موضوع فعالیت شرکت تناقض دارند.

۹) جریانات نقدی شرکت نسبت به سنوات قبل از روند غیرمنطقی برخوردار است، همچنین افزایش سود ناشی از فعالیت‌های غیرعملیاتی شرکت نسبت به فعالیت‌های عملیاتی.

۱۰) سرمایه اولیه شرکت و یا افزایش سرمایه غیرمتناسب با سطح فعالیت شرکت می‌باشد. (تأسیس واحد تجاری با سرمایه اولیه هنگفت که باهدف و طرح اولیه شرکت مطابق نیست). همچنین هنگامی که یک مشتری از نشان دادن منشأ سرمایه اجتناب می‌ورزد یا هنگامی که زمینه‌های مشکوکی وجود دارد که سرمایه از منابع غیرقانونی به دست آمده است.

۱۱) در شرایطی که مشخص شود یکی از متعاملین ظاهری، ذینفع واقعی نبوده و معاملات با منابع مالی و وجوه اشخاص دیگر انجام می‌شود. (استفاده از کد اقتصادی، کارت بازرگانی، کد معاملاتی و حساب بانکی دیگران جهت انجام فعالیت‌های تجاری)

۱۲) معاملات ارباب رجوع صرفاً با قصد تغییر مالکیت بوده و مشکوک به پولشویی می‌باشد و برای فرد پول شو به عنوان یک پوشش عمل کند. همچنین دریافت دارایی‌های اهدایی با اهمیت بدون هیچ گونه شرطی از طرف اهداکننده.

۱۳) ارباب رجوع نسبت به قوانین و مقررات داخلی در زمینه مبارزه با پولشویی علاقه زیادی نشان می‌دهد و یا مشتری بدون این که از او پرسیده شود، صورت حساب‌هایی را در زمینه اینکه پول تمیز بوده و از راه پولشویی به دست نیامده است ارائه می‌دهد.

۱۴) عدم تناسب هزینه کرد واحد تجاری با سطح فعالیت آن و جاری شرکای شرکت بیش از حد متعارف در حساب‌های شرکت درگیر می‌باشد.

۱۵) معاملات بیش از سقف مقرر که طرفین معامله، قبل یا حین معامله از انجام آن انصراف داده و یا بعد از انجام معامله بدون دلیل منطقی نسبت به فسخ قرارداد اقدام نمایند.

۱۶) نقل و انتقال وجوه ارزی با مبالغ بالا به خارج از کشور بدون ارتباط با نوع فعالیت واحد تجاری و تبدیل مکرر (پی‌درپی) مقدار زیادی پول به ارز خارجی.

۱۷) تراکنشی که شامل سازمان‌های غیر سودآور و بشردوستانه بدون اهداف اقتصادی روشن و بدون وجود ارتباط منطقی بین اهداف سازمان و سایر نهادهای درگیر در تراکنش باشد. (نظارت ویژه بر کلیه معاملات مؤسسات خیریه) و دریافت کمک‌های بزرگ در قالب پول نقد یا ارز خارجی باهدف دریافت سود در مدت طولانی به شرط بازپرداخت اصل آن.

۱۸) تراکنش‌هایی که از نظر اقتصادی توجیه‌پذیر نیستند. (مشتري بدون تحلیل خاص یا مصلحت کارگزار یا مدیر سرمایه‌گذاری، علاقه‌مند خرید سهام دارای مبالغ بالا می‌باشد و چنین تراکنشی دارای اهداف مالی روشنی نیست) و پیش‌دریافت، پیش‌پرداخت و گشایش اعتبار مکرر.

۱۹) هنگامی که حسابرس برآورد می‌نماید که مشتری برای اجتناب از تعیین هویت، تراکنشی را به چندین تراکنش جدا از هم تقسیم کرده است.

۲۰) انجام هرگونه معاملات با شرکت‌های وابسته و یا زیرمجموعه مؤسسات مالی داخلی و بین‌المللی که توسط مراجع ذیصلاح به عنوان مؤسسات یا شرکت‌های ممنوعه معامله معرفی شده‌اند.

۲۱) هرگونه درخواست غیرمتعارف اشخاص جهت دریافت و پرداخت، جابجایی و انتقال وجوه به گونه‌ای که جهت پنهان کردن منشأ یا جریان وجوه مالی صورت می‌گیرد از جمله: مواقعی که مشتری از چندین حساب بانکی برای انتقال وجوه بین حساب‌های مختلف و تسویه معاملات خود استفاده می‌کند و مواقعی که مشتری دستور تسویه حساب غیرعادی را صادر می‌کند مانند پرداخت به اشخاص غیر مرتبط.

۲۲) فعالیت‌های مؤدی با اطلاعات دریافتی از مبادی ذی ربط از جمله (گمرک، ذی حسابی، دیوان محاسبات، بانک، بیمه و ...) دارای مغایرت‌های نامتعارف باشد.

۲۳) تنظیم معاملات صوری و صدور صورت حساب‌های غیرواقعی و عدم تحویل کالا

۲۴) معامله از طریق شرکت‌های offshore انجام می‌گردد (که در آن هویت مشتری محرمانه باقی می‌ماند)

۲۵) مواردی که در حین رسیدگی واحد تجاری به تشخیص حساب‌رسان مبنی بر انجام عملیات مشکوک علاوه بر معیارها و قواعد اعلامی فوق الذکر توسط مرکز، می‌تواند معیاری برای شناسایی عملیات مشکوک محسوب شود. (ماده ۱۳۶ آئین نامه اجرایی)